

Handläggare
Catherine Flodén

Till
Herrängen/Älvsjöskogens
förskolor

Telefon:

Verksamhetsplan 2022 för Herrängen/Älvsjöskogens förskolor

Förslag till beslut

Innehållsförteckning

Verksamhetsplan 2022 för Herrängen/Älvsjöskogens förskolor	1
Förslag till beslut	1
Inledning	3
KF:s inriktningsmål: 1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla	10
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort	10
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige	10
KF:s inriktningsmål: 2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt	17
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring	17
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö	21
KF:s inriktningsmål: 3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden	24
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser	24
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna	25
Redovisning av ekonomi	30
Resursanvändning	30
Budget 2022	30
Övrigt	30

Inledning

Herrängen-Älvsjöskogens förskolors Verksamhetsplan 2022

Alla kommunala förskolor i den nya stadsdelen Hägersten-Älvsjö har en gemensam riktning med likvärdighet och hög kvalitet som mål. Sedan 1 juli 2020 utgör våra förskolor den största kommunala förskoleavdelningen i Stockholms stad. Vårt övergripande och gemensamma kvalitets- och utvecklingsarbete under 2022 kommer i hög grad att präglas av att fortsätta skapa en gemensam plattform att utgå ifrån i den nya stadsdelen. Även den pågående pandemin har påverkat våra verksamheter under en stor del av 2020 och 2021 och påverkar hur vi planerar för våra gemensamma utvecklingsarbeten under 2022.

Vi ska fortsätta de utvecklingsarbeten vi påbörjat under andra halvåret 2020 och 2021. Vi ska stanna kvar i våra kompetensutvecklingsinsatser för att skapa sammanhang och fördjupa våra kunskaper. Vi ska fortsätta arbetet med att skapa gemensamma strukturer för kvalitet och utveckling och vi ska fortsätta arbetet med att revidera, utforma och implementera gemensamma riktlinjer och ställningstaganden för våra förskolor.

Förskolans medarbetare ska genom denna inriktning få arbetsro och möjlighet att fortsätta utveckla undervisningen tillsammans med kollegorna på den egna förskolan.

Verksamhetsidé och värdegrund

Varje barns förmåga och erfarenhet, lust och vilja att leka och lära är utgångspunkten för all verksamhet för barn inom Stockholms stad. Förskolan stimulerar barnens utveckling och lärande inom bland annat kultur, matematik, skapande, språk, naturvetenskap, miljö, lek och jämställdhet.

Förskolan är starten på det livslånga lärandet. Där tar barnet de första stegen mot att bli en egen, allt mer självständig individ med egna intressen och förmågor. Förskolans utbildning ska vara rolig, trygg och lärorik för varje barn. Förskolan ska erbjuda en god pedagogisk verksamhet, där omsorg, fostran, lek och lärande bildar en helhet. I samarbete med hemmen ska barnens utveckling till medkännande människor och sociala individer främjas. Det lärande som sker i den spontana och lustfyllda leken, där barnen med hela sin personlighet utforskar sin omvärld, tas tillvara i alla delar av förskolans verksamhet.

Som en del av demokratiuppdraget arbetar förskolan aktivt med att skapa förutsättningar för alla barn att få utveckla sitt språk, oavsett kön och bakgrund.

Vår Vision

VÄLKOMNANDE förskolor där alla barn och pedagoger trivs och vill stanna.

Vår utgångspunkt är MÖTET med nyfikenhet på och respekt för varandra.

Vi har HÖGA FÖRVÄNTNINGAR på varandra.

Alla vill ta ansvar för UTVECKLING och befinna sig i ett lärande.

Samarbete, kreativitet, LUST OCH GLÄDJE flödar.

ESTETIK är närvarande och synligt.

Pedagogiska ställningstagande

Utforskande förhållningsätt

Ett utforskande förhållningssätt innebär för oss i Herrängen- Älvsjöskogens förskolor att barn och pedagoger tillsammans upplever och undersöker i meningsfulla sammanhang. Vårt mål är att alla medarbetare har kunskap att arbeta projekterande, där barnen erbjuds en mångfald av möjligheter till undersökande under hela dagen. För att kunna bredda och fördjupa de områden och fenomen som barnen undersöker behöver vi förhålla oss nyfikna till barnens utforskande. Så att barnens hypoteser fångas upp och skapar nya förståelser i en ständigt pågående process. Fakta och fantasi berikar och ger varandra kraft när vi ser på kunskap som något föränderligt och i ständig tillblivelse.

Pedagogisk dokumentation

Pedagogisk dokumentation och ett utforskande förhållningssätt där barns hypoteser och teorier står i fokus är en motor som sätter arbetet i rörelse. Dokumentationen är ett underlag för gemensam reflektion som möjliggör för barn och pedagoger att uppmärksamma olika förståelser och teorier av de läroprocesser som pågår. Dokumentation blir till underlag för reflektion, analys och uppföljning. Den ges ett värde genom att granskas, tolkas och bearbetas i demokratiska former tillsammans med barnen och på reflektionsmöten. Det är barnens läroprocesser som ska dokumenteras, både enskilt och i grupp.

Lärmiljöer

Miljöerna inne och ute ska utformas till estetiska platser som uppmuntrar till möten och samarbete mellan barnen, mellan barn - pedagoger men också mellan barn - material. De pedagogiska miljöerna och materialet ska präglas av många erbjudanden och möjligheter som berikar och lockar till utforskande. Våra miljöer ska präglas av barnens delaktighet och inflytande och utifrån detta blir tillgängligheten viktig. Miljön och materialet behöver även vara tydligt organiserat, presenterat och introducerat. Barnen ska kunna bli självständiga och känna sig kompetenta i förskolans rum.

Verksamhetsbeskrivning

I enheten ingår sex förskolor. Förskolorna Älvsåskogen, Lillsåskogen, Matrisen, Rödkulla, Långsjö och Vågavilja. I enheten är cirka 363 barn inskrivna fördelat på 23 grupper/ förskoleavdelningar. alla våra förskolor är organiserade i yngre- respektive äldre barns-grupper.

Förskolan Älvsåskogen ligger på Långsjövågen 33 och är en femavdelnings förskola som tar emot cirka 90 barn. Här arbetar 5 förskollårare, 13 barnskötare och en kock.

Förskolan Lillsåskogen ligger på Karlslundsvågen 10 och är en förskola med fyra mindre grupper som tar emot cirka 49 barn. Från och med Januari 2022 evakueras förskolan till lokaler på Juvelerårvågen 18 i cirka åtta månader. Under evakueringen planerar vi för att ta emot 44 barn. Här arbetar 2 förskollårare, 8 barnskötare och ett ekonomi biträde.

Förskolan Matrisen ligger på Långsjövägen 14 och är en förskola med fyra mindre grupper som tar emot cirka 49 barn. Här arbetar 3 förskollärare, 7 barnskötare och en kock.

Förskolan Rödkulla ligger på Långängsvägen 56 och är en fyraavdelnings förskola som tar emot cirka 70 barn. Här arbetar 5 förskollärare, 9 barnskötare och en kock.

Förskolan Vågavilja ligger på Gårdstigen 1 och är en fyraavdelnings förskola som tar emot cirka 70 barn. Här arbetar 4 förskollärare, 9 barnskötare och en kock.

Förskolan Långsjö ligger på Gårdstigen 19 och är en tvåavdelnings förskola som tar emot cirka 35 barn. Här arbetar 2 förskollärare, 6 barnskötare och en kock.

Förskolorna ligger i Herrängen och Långsjö som är en del av Älvsjös södra del, ett område med i huvudsak en familjs hus. Alla förskolorna ligger i fristående byggnader med egna stora fina gårdar och har närhet till skog och parker. Området har goda kommunikationsmöjligheter till Älvsjö.

Fem av enhetens förskolor ägs av SISAB en av förskolorna hyr vi av en privat aktör.

Enhetens ledningsstruktur och organisation

Rektor: har det övergripande ansvaret för förskolorna och för verksamhetens alla delar i enhetens samtliga förskolor. Planerar, leder och utvecklar verksamheten tillsammans med ledningsgruppen och medarbetarna. Leder och sammankallar ledningsgruppen.

Biträdande rektor: i enheten arbetar två Biträdande rektorer på heltid. De ingår i enhetens ledningsgrupp och har en nyckelfunktion i arbetet med enhetens systematiska kvalitetsarbete, arbetsmiljöfrågor, personalärenden mm. De ansvarar för att utveckla den pedagogiska verksamheten och handleder personal. Ansvaret innebär även att ha fokus på uppföljning och resultat så att alla verksamheter ges möjlighet att leva upp till styrdokumentet inom förskolan.

Administratör: i enheten arbetar en administratör på heltid. Administratören ingår i enhetens ledningsgrupp. Bistår rektor och biträdande rektorer i att driva, utveckla och följa upp det dagliga operativa arbetet kring: personaladministration, vikariehantering, schemaläggning, avtal och inköp, iT frågor, lokal- och ekonomifrågor.

Förskollärare: Alla arbetslag har en förskollärare som ansvarar för det pedagogiska innehållet i undervisningen.

Samordnare: På varje förskola finns en till två personer som organiserar dagen/veckan i samråd med enhetens administratör. Samordnaren fungerar som en länk mellan förskolan och ledningen, de ansvarar för mottagandet på av nya medarbetar/vikarier och visar förskolan för nya vårdnadshavare som är intresserade av plats, på sin förskola mm.

Ledningsgruppsmöten: en gång i veckan träffas enhetens ledningsgrupp och arbetar med löpande frågor som berör personal, barn, ekonomi, vårdnadshavare, lokaler, årshjul/arbetsmiljö, verksamhetsåret, utvecklingsfrågor mm.

Lokalledningsgrupp: Varje arbetslag har en förskollärare eller barnskötare som träffas en

gång i veckan förskolevis. En representant från enhetens ledningsgrupp deltar i möjligaste mån. Gruppen har till uppgift att se till frågor som rör den enskilda förskolan.

Lärarforum: Ett forum för enhetens förskollärare som träffas en gång i månaden. Fokus ligger på utveckling av det systematiska kvalitetsarbetet och frågor som skapar hög likvärdighet mellan enhetens förskolor, i våra lärmiljöer, utvecklingsområden och i undervisningen.

Arbetsplats träff, APT: En gång i månaden förskolevis utifrån en fastställd dagordning innehållande frågor och dialog kring information, arbetsmiljö och verksamhetsutveckling.

Samarbetspartners: vi samarbetar med stadsdelens resursenhet kring barn med särskilda rättigheter, HR och företagshälsovården i personal och arbetsmiljöfrågor, ekonomiavdelningen i ekonomifrågor och utvecklingsenheten i utvecklings och kvalitets frågor. Vid behov samarbetar vi även med Habiliteringen, autismcenter och socialförvaltningen.

Styrdokument

Skollagen

Läroplan för förskolan 2018

Enhetens verksamhetsplan

FN:s barnkonvention

Kvalitets- och utvecklingsarbete

Utifrån Kommunfullmäktiges (KF) inriktningsmål formulerar Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd nämndmålen. Uppdraget till enhetens medarbetare formuleras i enhetens verksamhetsplan. Nämndmålen bryts ner till enhetsmål på enhetsnivå. I år har alla förskoleverksamheter två gemensamma enhetsmål.

I enheten fortsätter arbetet med att skapa en verksamhet som systematiskt och kontinuerligt planeras, genomförs, följs upp och utvärderas för att skapa utveckling och säkerställa kvalitén.

Till grund för enhetens systematiska kvalitetsarbete ligger enhetens verksamhetsår och ett arbetsmiljöårshjul. Dessa beskriver när enhetens verksamhetsplan och tertialrapporter ska skrivas och när medarbetarsamtal och lönesamtal ska ske. Verksamhetsåret beskriver även arbetslagens arbete med verksamheten, såsom utvecklingssamtal, föräldramöten och när arbetslagens framtagande av projektplaner ska ske. Vi skriver fram tydliga syften och mål till våra olika aktiviteter och mötes-forum.

Uppföljning och utvärdering av verksamheten görs i slutet av höstterminen. Pedagogerna värderar sin undervisning och utbildning utifrån målen i verksamhetsplanen, projektplaneringarna och kvalitetsindikatorn. De olika utvärderingsdelarna analyseras och utifrån den samlade analysen tas förslag på utvecklingsområden för enheten kommande verksamhetsår/verksamhetsplan fram. I slutet av vårterminen träffar rektor och biträdande

rektorerna arbetar för ett dialogmöte kring avdelningens processer och resultat. Till grund för samtalet ligger arbetslagets utvärdering av enhetsmålen, kvalitetsindikatorn, förskoleundersökningen och deras projektberättelse. En fullständig utvärdering för hela enheten sammanställs, bestående av verksamhetsårets mål och utvecklingsområden, kvalitetsindikatorn, förskoleundersökningen och arbetslagets projektarbeten.

Varje vecka skriver arbetslagen pedagogiska dokumentationer, så kallade lärloggar utifrån vad barnen har utforskat kring i gruppens process- och projektinriktade arbete. Dessa lärloggar ligger sedan till grund för pedagogernas reflektion kring kommande planering av undervisningen. Här säkerställer pedagogerna att projektet följer barnens tankar och idéer, har en "röd tråd" samt riktning mot uppsatta mål i projektplaneringen. Biträdande rektor läser och återkopplar kring lärloggar och reflektioner. Vid avslutat projekt skrivs en projektberättelse. Arbetet med att utveckla pedagogernas kunskaper och användande av Planerings- och bedömningsverktyget, PoBen, kommer att fortsätta 2022.

Nätverk: Läsåret 201-2022 har vi två parallella nätverk igång. En av våra förskollärare tillika specialpedagog leder ett kompetensutveckling inom specialpedagogiken. Materialet vi använder är framtaget av Specialpedagogiska skolmyndigheten. En av de biträdande rektorerna som gått skolverkets utbildning till Språk, läs och skrivutvecklare, leder ett språknätverk. Här använder vi oss av skolverkets material "Läslifvet för förskolan". Hur nätverksarbetet kommer fortlöpa under hösten 2022 beslutas slutgiltigt efter vårterminens utvärderingar och analyser men vi räknar i skrivande stund med att både den specialpedagogiska och den språkliga satsningen behöver fördjupas ytterligare efter vårterminen.

Special pedagogik för lärande: Pedagogerna arbetar i nätverksform med att utveckla ett mer specialpedagogiskt förhållningssätt och arbetssätt och utifrån olika övningar får de även prova sig fram i barngruppen för att sedan återknyta, reflektera och koppla ihop sin praktik med det teoretiska materialet. Att arbeta utifrån ett specialpedagogiskt förhållningssätt gynnar oftast hela barngruppen och kan verka inkluderande för de barn som på ett eller annat sätt har svårt att förhålla sig till allt som sker på förskolan. Tre nätverksgrupper träffas tillsammans med handledaren ca en gång i månaden under våren.

Språkutvecklande arbetssätt: I vårt språknätverk fokuserar vi inledningsvis på utveckling av läs och skrivmiljöer som en grund till högläsningssatsningen samt på språksamtal och såväl första- som andraspråksutveckling för de flerspråkiga barnen. Hur nätverken kommer fortskrida innehållsmässigt anpassas både efter stadsdelens fortsatta språksatsning och efter våra pedagogers och barns behov och intressen kopplat till språk som utvecklingsområde.

Arbetsmiljöforum: under året kommer ett forum för arbetsmiljöfrågor startats upp. Här kommer fokus på förbättrad arbetsmiljö för barnskötare och förskollärare, frågor från skyddsombud och frågor kring innehåll och upplägg av APT att bearbetas. Enhetens skyddsombud och representanter från varje förskola deltar tillsammans med representanter från ledningen.

Utvecklingsområden 2022

Stadsdelens gemensamma utvecklingsområden:

(Vi hämtar en text från stadsdelsledningens formulering här)

Enhetens utvecklingsområden:

Likvärdiga förskolor: Herrängen -Älvsjöskogensförskolor bildades i april 2019 och sammanförde förskolor från två tidigare enheter. Under 2022 kommer enheten fortsätta arbetet med att skapa en så likvärdig utbildning som möjligt genom att skapa så likvärdiga utbildningsmiljöer som möjligt på våra olika förskolor. (Det erfarenhetsutbyte och kollegiala lärande som sker i våra nätverk spelar också en viktig roll i arbetet mot ett gemensamt "vi" i enheten).

Detta når vi genom fortsätta arbeta med att skapa gemensamma strukturer, dokument, ställningstaganden, rutiner och riktlinjer. En organisation och ansvarsfördelning som är tydlig och förankrad. Enhetens organisation och strukturer ska stödja medarbetarna och skapa förutsättningar för dem att nå våra mål. Enhetens ledningsgrupp kommer under våren att analysera ledningsorganisationen för att se över och utveckla nuvarande organisation. I dag arbetar de två biträdande rektorerna operativt med tre förskolor var. Skulle till exempel en annan fördelning i ledningen, där vi delar upp det pedagogiska arbetet och det organisatoriska arbetet, gynna vår utveckling mot likvärdiga förskolor?

Förskollärarna och barnskötarna har schemalagd reflektionstid i arbetslagen under arbetstid varje vecka som syftar till att följa upp, planera och utveckla den dagliga undervisningen. Reflektionsunderlagen är ett stöd i processen.

Arbetet med Skolplattformens modul "Planering och Bedömning" har varit ett utvecklingsområde som en del i arbetet med att skapa en likvärdighet inom enhetens förskolor de senaste åren. Under 2022 kommer vi att fortsätta det arbetet med att tillföra underlag för utvecklingssamtal i PoBen. Barns individuella utveckling och lärande synliggörs alltmer via individuella lärloggar som kopplas samman med samtalen. I verktyget skapar arbetslagen även övergripande planering som också innehåller uppföljning och viktig analys. Mallar för att underlätta de mer detaljerade "cirkulära processer" som är så viktiga för att få till systematiken i de pedagogiska processerna nära barnen tas fram i samråd med våra förskollärare.

Förskollärarna har enskild pedagogisk utvecklingstid inlagd i sin superstruktur/schema. Den ingår även i vårt gemensamma lärarforum en gång i månaden. Fokus under både pedagogisk utvecklingstid och lärarforum ligger på det systematiska kvalitetsarbetet och frågor som skapar hög likvärdighet mellan enhetens förskolor, i våra lärmiljöer, utvecklingsområden och i undervisningen.

Uppföljning och fördjupning av högläsningssatsningen hösten 2021 i samarbete med Agneta Edwards: Detta kommer framförallt att ske i våra språknätverk under vårterminen.

Vidareutveckling av stadsdelens språksatsning från 2021: Stadsdelen kommer även att söka medel 2022 (vilket sker 15 jan-15 feb) för fortsatt arbete med språkutvecklande insatser. Beroende på vilka medel vi får och vad stadsdelens språkgrupp tillsammans beslutar så

kommer vår enhet att lägga upp det fortsatta arbetet för att det på bästa sätt ska gynna våra barn. Vi kommer att arbeta med implementering av stadsdelens språkprogram genom att välja delar ur det som vi kan koppla samman med vårt övriga språkande arbete.

Implementering av stadsdelens strategier för likvärdiga och tillgängliga lärmiljöer: För att skapa sammanhängande lärprocesser för våra pedagoger har vi valt att fokusera på läs- och skrivmiljöer nu när vi arbetar med språksatsningen. Då vi tänker att vi i förlängningen av den bland annat ska arbeta vidare med "berättande" på olika sätt ligger det nära till hands att fokusera vidare på berättande kopplat till "Bygg och konstruktion" och "Lek" så tror vi att utvecklandet av miljöer för Bygg och Lek också kommer att vara prioriterade. Vi får se vad reflektionerna i vårt "lärarforum" leder till för beslut tillsammans med våra förskollärare.

Ställningstagande i Kultur - "Förskolan som kulturell mötesplats": Arbetet med den vävs vi in i vår språksatsning. Den finns bland annat med i arbetet i våra kommande språknätverk. Under början av vårterminen kommer alla våra yngrebarnsavdelningar att få en skjuts i arbetet med berättande genom att få ta del av föreställningen "Dansa en bok".

Kost: Matsvinn

Kompetensutveckling

- Flerspråkighet organiserat av förskoleavdelningen.
- TAKK kurs i Resursenhetens regi.
- VFU-handledarutbildning.
- Handledarutbildning för barnskötare
- Arbetsmiljöutbildning för skyddsombud.
- Ledarskapsutbildning för blivande chefer.
- Lokala forum/interna utbildningar, bland annat kring specialpedagogik i vardagen.
- Stadsdelsgemensam utbildning för enhetens kockar, två halvdagar organiserat av förskoleavdelningen.
- I januari 2022 kommer vi att ha en workshop på APT kring stadsdelens nya samtalsmallar för utvecklingssamtal i Skolplattformens planering och bedömningsdel.
- HLR och brandskydd
- Flera av arbetslagen kommer att få handledning av stadsdelens resursenhet.
- Två av enhetens barnskötare studera till förskollärare på betald arbetstid.
- En av enhetens medarbetare studerar till barnskötare på heltid. klar i maj 2022.
- En av enhetens förskollärare läser på masterprogrammet.
- Förskolesummit 2022

Samverkan med vårdnadshavare

För att skapa bästa möjliga förutsättningar för att barnen ska kunna utvecklas rikt och mångsidigt ska förskolan samarbeta på ett nära och förtroendefullt sätt med hemmen. Vårdnadshavarna ska ges möjlighet att vara delaktiga i utvärderingen av utbildningen.

Vårdnadshavarnas delaktighet i verksamhetsutvecklingen sker genom:

- Den dagliga kommunikationen.
- I Skolplattformen kommunicerar vi ut information till vårdnadshavarna genom lärloggar och startsidan.
- Förskoleundersökningen.
- Introduktionen, där nya vårdnadshavare erbjuds uppföljningssamtal och språksamtal om det finns flera språk i hemmet.
- Föräldramöte, Möte för vårdnadshavare 1 ggr per år - information och dialog om utbildningen och undervisningen, vårdnadshavare kan föra fram förslag och synpunkter.
- Utvecklingssamtal 1 ggr per år – dialog om barnets trivsel, utveckling och lärande.

Medarbetarnas delaktighet

Inför årets skrivning av verksamhetsplan har enhetens förskollärare arbetat med enhetsmål och förväntat resultat med utgångspunkt från nämndmålen. Därefter har enhetens ledningsgrupp färdigställt förväntat resultat, arbetssätt och uppföljningsmetoder. På första APT i januari kommer VP diskuteras i sin helhet av samtliga.

Budget 2022

Enheten ska bedriva verksamheten inom givna ekonomiska ramar. Förväntat resultat är en budget i balans 2022

KF:s inriktningsmål: 1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Antal tillhandahållna platser för feriejobb		Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	33 %	33 %	Tertial
 Andel nöjda föräldrar till barn i förskolan	90 %	88 %	År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Antal barn per grupp	16	16	Tertial
 Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	4,9	4,9	Tertial
 Kvalitetsindikatorn - Självvärdering utifrån läroplansuppdraget	3,6	3,6	År

Nämndmål: Alla barn i förskolan utvecklar sin förståelse för grundläggande demokratiska värden

Beskrivning

Barnkonventionens intentioner präglar utbildningen och arbetet med normer och värden på våra förskolor. Utbildningen skapar likvärdiga möjligheter för barn att uttrycka sina tankar och åsikter för att ha inflytande över sin vardag. Lyhörda, medvetna pedagoger erbjuder en stimulerande lärmiljö som väcker barns nyfikenhet på sin omvärld.

Undervisningen kännetecknas av lek, språk, kommunikation samt hållbar utveckling, där barnens förmågor tas tillvara i undervisningens utformning.

Interkulturellt förhållningssätt präglar utbildningen samt förskollärarnas och barnskötarnas kommunikation med barn och vårdnadshavare.

Förväntat resultat

Utbildning och undervisning utformas utifrån alla barns rättigheter, behov och intressen. Utbildning och undervisning präglas av ett interkulturellt och normkritiskt förhållningssätt. Alla barn utmanas i sin språkutveckling genom en medvetet planerad utbildning och undervisning.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Vårdnadshavares sammanfattande omdöme om förskolans arbete med normer och värden			År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förskoleavdelningens resursenhet ska erbjuda förskolans medarbetare kompetensutveckling i syfte att utveckla det förebyggande och främjande arbetet så att det stärker alla barns möjligheter att utvecklas utifrån sin egen förmåga	2022-01-01	2022-12-31
Förvaltningens förskoleavdelning ska utveckla arbetet med minoritetsspråk	2022-01-01	2022-12-31
Förvaltningens förskoleenheter ska utveckla sina arbetssätt som rör barns rättigheter	2022-01-01	2022-12-31

Enhetsmål: Gruppen är en tillgång där varje barn har en självklar plats, ges utrymme och blir lyssnat på.

Förväntat resultat

- Barn som utvecklat respekt och förståelse för alla människors lika värde och de mänskliga rättigheterna.
- Barn som har förmåga att lyssna på och reflektera över andras uppfattningar samt att ge uttryck för egna uppfattningar.

Arbetsätt

Vi strävar efter en utbildning som i alla delar tydliggör barnkonventionens intentioner. Tillsammans med barnen arbetar vi aktivt med barnkonventionen och den är en del av det vardagliga arbetet. Gruppen används som en tillgång där barnen bland annat får uppgifter som kräver samarbete och förhandling med varandra. Vi skapar sammanhang där barnen också får uppleva både glädjen och nyttan med att göra och utvecklas tillsammans.

Vi skapar förutsättningar för barnen att lyssna till och hjälpa varandra i så väl ord som handling. Vi uppmuntrar dem att visa förståelse och respekt.

Pedagogerna skapar ett positivt och varmt gruppklimat som präglas av ett inlyssnande förhållningssätt. Pedagogerna fungerar som förebilder och uppmuntrar goda tankar och handlingar som till exempel när barnen visar omsorg och empati genom trösta och hjälpa varandra. Det är ett förhållningssätt som bidrar till att stärka barnen och som får dem att öka sin tilltro till sig själva och sin egen förmåga.

I arbetet med att implementera barnkonventionen använder vi oss bland annat av materialen: "Barnkonventionen i en låda" och "Kompisböckerna".

Vårt projekterande arbetsätt och pedagogernas lyhördhet möjliggör barnens delaktighet och inflytande. Genom att barnen ofta delas in i mindre gruppkonstellationer ger vi dem också ökat utrymme till att uttrycka sina tankar och åsikter, lyssna och visa förståelse och respekt för varandra.

Barnens behov och intressen ligger till grund för hur utbildningen utformas. Vi vuxna lyssnar in barnens tankar och idéer. Det vi dokumenterar hjälper barnen att minnas och det ger dem möjligheter att jämföra sina upplevelser från en gång till en annan. De är med och reflekterar över de aktiviteter de varit med om och vad som hände och vad som intresserade dem. Med utgångspunkt från det bestämmer vi sedan hur vi ska arbeta vidare kring barnens frågor. Språket blir på så sätt ett viktigt verktyg för demokrati.

Alla barn möter en varierad språklig och kommunikativ miljö. Deras olika språkliga och kommunikativa förmågor och behov tas till vara för att skapa förutsättningar för ett tillgängligt och fungerande språk för alla barn. Vi strävar efter att använda ett språk- och kunskapsutvecklande arbetsätt och uppmuntrar språkande i alla former: upprepningar,

ordlekar, berättande och återberättande och så vidare.

Parallellt med det verbala språket får barnen möjlighet att använda många andra uttrycksformer som till exempel bild och form eller musik och dans.

Vi strävar efter att ha interkulturellt förhållningssätt och tar till vara på barnens, vårdnadshavarnas och pedagogernas olika erfarenheter och kompetenser. Detta sker såväl i undervisningen som i övrig kommunikation med barn, vårdnadshavare och varandra. Barnen uppmuntras till att leka och hjälpa varandra oavsett ålder, kön eller etnicitet.

Vi uppmärksammar särskilt de barn som av olika anledningar behöver mer stimulans, anpassning eller stöttning.

Resursanvändning

- Läroplan för förskolan 2018
- Barnkonventionen
- Skolplattformen, Planering och bedömning
- Den pedagogiska miljön och pedagogernas erfarenhet och kompetens
- Språkhandlingsplanen
- Litteratur, filmer, föreläsningar, nätverk mm för fördjupning och fortbildning

Uppföljning

Regelbunden uppföljning sker under avdelningsvis reflektionstid i Planering och bedömning (PoBen), med hjälp av pedagogisk dokumentation, reflektion och analys. Här synliggörs även vårt arbete för barnens familjer via planeringar och lärloggar. Viktig återkoppling sker även via den dagliga kontakten och på föräldramöten.

Uppföljning av vår verksamhet sker även kontinuerligt i våra olika mötesforum som till exempel, ledningsgrupp, lokalledningsgrupp och APT.

Nämndmål: Alla barn i förskolan utvecklas och lär utifrån sina förmågor i lärmiljöer av hög kvalitet

Beskrivning

Utbildningen bedrivs i likvärdiga och tillgängliga lärmiljöer som uppmuntrar till kommunikation, lek och utforskande. Social, pedagogisk och fysisk miljö är lika viktiga delar som tillsammans skapar goda förutsättningar för barns lärande och utveckling.

Fysisk rörelse och hållbar utveckling är särskilt prioriterade områden. Målet är att främja hälsosamma vanor och rörelseglädje hos barn. Det handlar även om att barn ska få utveckla sin identitet och känna trygghet i den. Barns digitala kompetens utmanas och de digitala resurserna används på ett genomtänkt sätt i undervisningen. Kunskap om digitaliseringens möjligheter och dess utmaningar är vägledande.

Som stöd för att planera och utveckla utbildning och undervisning använder pedagogerna

gemensamma strategidokument och ställningstaganden om språk, kultur, fysisk rörelse och måltid samt digitala verktyg.

Förväntat resultat

Alla barn utforskar, leker och kommunicerar i likvärdiga och tillgängliga lärmiljöer. Alla barn utmanas genom en medvetet planerad utbildning och undervisning som synliggör sambandet mellan goda matvanor, fysisk aktivitet och hälsa.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningens förskoleavdelning ska tillsammans med förskoleenheterna utveckla sitt strategiska kommunikationsarbete	2022-01-01	2022-12-31
Förvaltningens förskoleenheter ska med stöd av förvaltningens förskoleavdelning fortsätta att implementera de stadsdelsgemensamma ställningstaganden för digitala verktyg i undervisningen.	2022-01-01	2022-12-31
Förvaltningens förskoleenheter ska med stöd av förvaltningens förskoleavdelning fortsätta att implementera den stadsdelsgemensamma rörelsestrategin för fysisk aktivitet och hälsa samt matstrategin.	2022-01-01	2022-12-31
Förvaltningens förskoleenheter ska med stöd av förvaltningens förskoleavdelning implementera de stadsdelsgemensamma ställningstaganden för en likvärdig och tillgänglig lärmiljö.	2022-01-01	2022-12-31
Förvaltningens förskoleenheter ska med stöd av förvaltningens förskoleavdelning implementera det stadsdelsgemensamma underlaget för stadens språkprogram.	2022-01-01	2022-12-31

Enhetsmål: Varje barn i Herrängen-Älvsjöskogens förskolor möts av lärmiljöer där organisation/struktur, material och pedagogernas förhållningssätt återspeglar läroplanens intentioner.

Förväntat resultat

- Barn som fått förutsättningar att utveckla sin nyfikenhet, kreativitet och lust att leka och lära i likvärdiga och tillgängliga lärmiljöer.
- Barn som fått förutsättningar att utveckla intresse för berättelser, bilder och texter i olika medier, såväl digitala som andra, samt sin förmåga att använda sig av, tolka, ifrågasätta och samtala om dessa.
- Barn som fått förutsättningar att utveckla motorik, koordinations förmåga och kroppsuppfattning samt förståelse för hur viktigt det är att ta hand om sin hälsa och sitt välbefinnande.

Arbetsätt

Trygghet och god omsorg är en förutsättning för utveckling och lärande. För att främja likvärdighet och hög kvalitet arbetar vi gemensamt med områden som lägger en bra grund och främjar detta under vår utvecklingstid (till exempel på utvecklingsdagar, pedagogisk tid i anslutning till APT och i nätverk)

- Tydliggörande pedagogik rörande till exempel pedagogernas förhållningssätt, "superstruktur" av dags-rytmens olika moment eller att sträva efter sammanhang i mindre

grupper. Vi använder oss bland annat av filmer och material som stadsdelens resursenhet tagit fram eller rekommenderar.

- Leken är en viktig och grundläggande del i våra förskolors verksamhet. Pedagogerna ger utrymme för lek där barnen på ett naturligt sätt gestaltar sin omvärld och undersöker, prövar samt bearbetar sina upplevelser. Det finns fler vinster med leken. Den skapar möjligheter till socialt samspel och till olika sammanhang där bland annat ord och begrepp får mening. I leken blir barnen aktiva deltagare och inte passiva mottagare. Den bidrar även till förståelse av abstraktioner som till exempel när små barn skapar förståelse för begreppen "stor och liten" genom att undersöka konkreta föremål. Dessutom lär leken oss att fantisera och föreställa oss hur saker kan vara annorlunda – något som är grundläggande för vår förmåga att förstå omvärlden.

- Vi fortsätter arbetet med att utveckla våra miljöer så att de har ett rikligt material, är estetiska, jämställda, utmanar och skapar nyfikenhet till högläsning kopplat till dialog- och boksamtal, berättande, bygg och konstruktion och lek i olika former utifrån barnens intressen och behov.

- Vi håller oss uppdaterade på forskning inom området och tar bland annat del av litteratur i våra nätverk.

- Vi arbetar med att implementera stadsdelens nya ställningstaganden som ska ligga till grund för en likvärdig och tillgänglig lärmiljö. Vi börjar med de delar som är kopplade till våra utvecklingsområden som till exempel "läs och skrivmiljöer".

- Att utveckla en god språklig förmåga ger barnen en bra grund för lärande inom läroplanens alla områden därför lägger vi extra fokus på språk och språkutvecklande insatser. Det är en förlängning på förra läsårets "Demokratisering". Det handlar till exempel om att barnen utvecklar sitt ordförråd och sitt skriftspråk, sin förmåga att berätta, ställa frågor, uttrycka sina tankar, lyssna och reflektera.

- Barnen och vårdnadshavare har tillgång till Pollyglutt där det finns en uppsjö av digitala böcker, både på svenska och på ett flertal olika språk. Det ger oss nya möjligheter, inte minst när det gäller att stödja flerspråkiga barn i deras förstaspråkutveckling på ett bättre sätt. Vi vet att de då får bättre förutsättningar att också lära sig svenska.

- Alla avdelningar har fått nya böcker vilket är viktigt då vi strävar efter en god balans mellan det analoga och det digitala bokutbudet. Vår satsning på att lyfta högläsningen samt utveckla dialog- och boksamtal kopplat till den fortsätter.

Barnen på våra förskolor erbjuds en pedagogisk, stimulerande utbildning som utgår från skollagen och läroplanens mål. Vi arbetar för att stärka barnens intresse och nyfikenhet för att lära och erövra nya erfarenheter och kunskaper. Det gör vi bland annat genom att använda ett utforskande förhållningssätt.

- Vi har ett projekt- och processinriktade arbetssätt. Pedagogerna arbetar transdisciplinärt inom projektets ram och utgår i sin planering av undervisningen från läroplanens olika områden. De dokumenterar sin undervisning och reflekterar och analyserar tillsammans över begrepp och dokumentationer. Detta sker framförallt i avdelningsvisa reflektioner och enhetsövergripande nätverk.

- Under året fokuserar vi på att utveckla arbetet i skolplattformens "planerings och bedömningsdel". Pedagogerna skriver planeringar och lärloggar där, och vi utvecklar

plattformen för att dem ska kunna använda verktyget till sitt systematiska kvalitetsarbete fullt ut: planera, dokumentera samt uppföljning med hjälp av reflektion, utvärdering och analys.

- Arbetet med digitala verktyg fortskrider bland annat genom att barnen görs mer och mer delaktiga i arbetet med dokumentation och reflektion i skolplattformen. Men vi har också fått tillgång till digitala lådor på enheten som de olika avdelningarna kan låna en period. Här finns möjlighet att arbeta med digitala projiceringar i barnens lekmiljöer, filmskapande, programmering (analog och digital) samt med mikromakro. Vi ser de digitala verktygen som ett komplement till olika analoga uttrycksformer och vi fokuserar på att göra barnen till producenter istället för konsumenter.

- Vi ska tillsammans med förvaltningen implementera stadsdelens ställningstaganden för digitala verktyg på våra förskolor.

Vi arbetar med hälsa och välbefinnande både genom att erbjuda barnen rikligt med möjligheter till fysisk aktivitet, men också genom att ge dem möjlighet att varva ner återhämta sig.

Pedagogerna uppmuntrar barnen till fysisk aktivitet genom olika pulshöjande aktiviteter utomhus eller inomhus samt även under andra aktiviteter som promenader, utevistelse på gården och i skogen, och när de leker organiserade dans/rörelselekar. Tre av våra förskolor deltar i en rörelsestudie med syfte att kartlägga barnens rörelsemönster samt främja hälsa med hjälp av dagliga pulshöjande aktiviteter. Som komplement arbetar avdelningarna även med återhämtning vilket bland annat sker via massagesagor och yogaövningar.

Vårt systematiska kvalitetsarbete är en förutsättning för att erbjuda en likvärdig utbildning och undervisning av hög kvalitet. Vi planerar, följer upp, utvärderar och analyserar verksamheten. Stadens webbaserade kvalitetsindikator för förskola är en viktig del i detta arbete. Barnens lärande och utveckling dokumenteras, följs upp och kommuniceras med vårdnadshavarna, bland annat via vår digitala plattform: "Skolplattformen".

- Vi utvecklar vårt pedagogiska arbete med planering, dokumentation och reflektion/analys i skolplattformens "planering och bedömningsdel".

- På uppdrag från förvaltningen utvecklar vi våra arbetssätt med kvalitetsindikatorn i syfte att höja lärmiljöernas kvalitet. Vi kommer bland annat att använda den som underlag för reflektion när vi utvecklar vår miljö och vårt förhållningssätt.

Förskolans ledning, är ny och arbetar för fullt med ett tydliggörande av ledarskap, tydliga roller, ansvarsfördelning och kommunikation på alla nivåer i organisationen. Vi arbetar med små steg i taget eftersom vi behöver anpassa oss till de förutsättningar som nu råder då vi befinner oss mitt i en pandemi.

- Det handlar om ett tydliggörande av strukturer både gällande organisationens utformning, utformandet av det systematiska kvalitetsarbetet och olika gemensamma dokument.

Resursanvändning

Resursanvändning

- Läroplan för förskolan 2018

- Barnkonventionen

- Skolplattformen, Planering och bedömning

- Den pedagogiska miljön och pedagogernas erfarenhet och kompetens

- Språkhandlingsplanen
- Litteratur, filmer, föreläsningar, nätverk mm för fördjupning och fortbildning

Uppföljning

Regelbunden uppföljning sker under avdelningsvis reflektionstid i Planering och bedömning (PoBen), med hjälp av pedagogisk dokumentation, reflektion och analys. Här synliggörs även vårt arbete för barnens familjer via planeringar och lärloggar. Viktig återkoppling sker även via den dagliga kontakten och på föräldramöten.

Uppföljning av vår verksamhet sker även kontinuerligt i våra olika mötesforum som till exempel, ledningsgrupp, lokalledningsgrupp och APT.

Vår strategigrupp med pedagogrepresentanter från varje förskola fungerar som bollplank till ledningen inför de större avstämningar som sker under året.

Vi använder stadens självvärderingsunderlag, den webbaserade kvalitetsindikatorn (WKI). Uppföljning sker också i samband med avdelningarnas terminsutvärderingar och analys, vilka utgör ett underlag för Verksamhetsberättelse och Verksamhetsplan. Vid utvärdering av våra mål utgår vi ifrån hur väl verksamheten har genomfört uppdraget utifrån de förväntade resultaten.

Utveckling

- I de enskilda barnens individuella lärloggar synliggörs utveckling och förändrat kunnande.
- En intension sedan starten av vår enhet är att arbeta samman två väl fungerande, men delvis olika förskolekulturer till en genom att lägga en gemensam grund för vårt arbete framåt.
- En annan intension är att aktivt delta i den nya stadsdelens arbete med att på liknande sätt sammanföra två olika stadsdelskulturer till en gemensam.

KF:s inriktningsmål: 2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

Nämndmål: Invånarna i Hägersten-Älvsjö har tillgång till ett rikt utbud av kultur- och fritidsaktiviteter

Beskrivning

Kultur- och fritidsaktiviteter ska planeras för att nå nya målgrupper, bredda deltagandet i syfte att öka social inkludering, minska ojämlikhet och stärka skyddsfaktorer hos barn och unga. Kultur, fritidsaktiviteter och skapande integreras i verksamhetens ordinarie arbete. Särskilda medel för kultur och skapande finns avsatta för att stimulera och utveckla detta arbete.

Tillgång till kultur spelar en viktig roll för barn och unga som skapar sin identitet. Den kan visa på möjlighet att formulera och uttrycka sig, bjuda på upplevelser som berikar, utmanar

och bekräftar. För att nå nya målgrupper är det angeläget att alla barn får prova olika former av skapande och kultur tidigt. Förskolan är därför en given mötesplats som kan ge lika möjligheter till deltagande och skapande i enlighet med Stockholm stads kulturstrategiska program. Kulturpengen till förskolan samt stöd i hur arbetet med kultur kan utformas och utvecklas ökar förutsättningarna för att lyckas med intentionen. Kulturpengen är baserad på antalet inskrivna barn i förskolan..

Stadsdelsnämnden har utformat ett gemensamt ställningstagande för alla förskolor avseende arbetet med kultur i förskolan. Ställningstagandet ska vara ett stöd för medarbetarna i undervisningen samt kunna användas som information till vårdnadshavare. Implementering pågår och fortsätter under 2022.

Förskolan är en kulturell mötesplats där barnen får möta och själva prova olika former av kultur och skapande. Barnen i förskolan har under sin förskoleperiod tillgång till ett varierat utbud av böcker och besöker bibliotek. Barnen möter olika former av kultur och kulturyttringar samt skapande verksamhet som integreras i undervisningen. Stadsdelsnämnden ska i samarbete med kulturnämnden och stadens fria kulturaktörer verka för att fler barn kommer i kontakt med kulturverksamheter.

Unga får möta kultur och prova eget skapande i stadsdelsnämndens verksamheter. Fritidsgårdar och öppna mötesplatser erbjuder besökarna ett brett utbud av kulturaktiviteter som riktar sig och är tillgängliga för alla. Fritidsgårdarna samarbetar med lokalt civilsamhälle och andra fritidsgårdar för att tillsammans erbjuda ett brett verksamhetsutbud.

Ett nätverk utformas med aktörer från olika organisationer, föreningar och delar av stadens verksamheter i syfte att samverka och informera om fritids- och kulturverksamheter i stadsdelen främst för barn och unga.

Stadsdelsnämnden har samarbete med biblioteken i stadsdelen. Fysiska möten kompletteras med digitala alternativ för att öka tillgängligheten för barn och ungdomar.

De äldre erbjuds olika kulturmöten på boenden, mötesplatser och genom sina organisationer. Äldreomsorgen har sju öppna mötesplatser bestående av två aktivitetscenter och fem träffpunkter, beredskap för Covid19-anpassade aktiviteter finns. I samarbete med kulturnämnden sker en särskild satsning på kultur för äldre i äldreomsorgens verksamheter. Stadsdelsnämnden planerar att bjuda in äldre till kulturevenemang under året.

Lokala föreningar har möjlighet att söka verksamhetsbidrag. Flera av de lokala föreningarna tar ett stort ansvar för att utveckla kultur- och fritidsverksamheter i stadsdelen och bjuder in såväl nya besökare som erfarna.

Utifrån Stockholms stads kulturstrategiska program, utvecklar stadsdelsförvaltningen arbetet med att systematiskt inventera lokalbestånd och behov av lokaler för kultur, fritid och föreningsliv i stadsdelen för att bidra till stadsövergripande samhällsplanering som ska ge lika

möjligheter till deltagande och skapande samt ett kreativt och attraktivt Stockholm. I arbetet strävar förvaltningen efter att hitta ett sätt för föreningar att nyttja lokaler och utrymmen på Medborgarkontoret i Älvsjö.

Stadsdelens parker är viktiga mötesplatser som ska erbjuda både aktiviteter och rekreation. Möjlighet till spontanidrott finns bland annat vid de nya utegymmen och konstgräsplanerna.

Förväntat resultat

Kultur- och fritidsaktiviteter ska planeras för att nå nya målgrupper, bredda deltagandet i syfte att öka social inkludering, minska ojämlikhet och stärka skyddsfaktorer hos barn och unga.

Kultur, fritidsaktiviteter och skapande integreras i verksamhetens ordinarie arbete.

Barn på förskola och unga i stadsdelsnämndens verksamheter får möta och själva prova olika former av kultur och skapande.

De äldre erbjuds olika kulturmöten på boenden, träffpunkter och genom sina organisationer.

Boende på förvaltningens grupp- och servicebostäder får stöd i att ha en rik fritid och att kunna delta i hälsofrämjande aktiviteter utifrån sina intressen.

Föreningar har möjlighet att söka bidrag för lokal verksamhet.

Ett nätverk med aktörer kring barn och ungas fritids- och kulturaktiviteter finns för att planera, informera och samordna verksamheter och resurser, med syftet att bredda deltagandet och nå nya målgrupper, öka social inkludering, minska ojämlikhet och stärka skyddsfaktorer hos barn och unga.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen ska verka för att nyttja de erbjudanden som ges via kulanpremien i syfte att fler barn ska ta del av kultur.	2022-01-01	2022-12-31
Förvaltningens förskoleenheter ska implementera de stadsdelsgemensamma ställningstaganden Förskolan som kulturell mötesplats, för förskolans arbete med kultur.	2022-01-01	2022-12-31

Enhetsmål: Herrängen- Älvsjöskogens förskolor erbjuder kultur- och/eller fritidsaktiviteter

Förväntat resultat

- Barn som fått förutsättningar att utveckla sin kulturella identitet samt kunskap om och intresse för olika kulturer och förståelse för värdet av att leva i samhälle präglad av mångfald samt intresse för det lokala kulturlivet.

- Barn som fått förutsättningar att utveckla sin förmåga att skapa samt förmåga att uttrycka och kommunicera upplevelser, tankar och erfarenheter i olika uttrycksformer som bild, form, drama, rörelse, sång, musik och dans.

Arbetsätt

Förskolorna inom vår enhet fungerar som kulturella mötesplatser för barnen. De får möta olika former av kultur och kulturyttringar samt skapande verksamhet som integreras i

undervisningen på en mångfald olika sätt.

Vi använder oss av stadens program: Kultur i ögonhöjd samt av stadsdelens nyligen framtagna kulturplan där kultur "för", "med" och "av" barn synliggörs på olika sätt:

- Kultur "för" barn: Vi tar del av olika kulturaktiviteter med professionella kulturutövare som till exempel musikföreläsningar, teater/dansföreläsningar och kulturella utbud i närmiljön. Alla avdelningar ska erbjuda barnen någon form av kultur varje termin och även koppla olika kulturevenemang till barnens projektarbete framförallt genom att nyttja erbjudanden som ges via kulan-premien. Syfte är att alla barn ska få ta del av kultur som på olika sätt berikar dem. Vi besöker även bibliotek i vår närhet.

- Kultur och skapande i olika former "med" barn: En viktig del i vår enhets arbetssätt handlar om att ge barnen möjlighet att få skapa och uttrycka sig på många olika sätt. Det kan till exempel handla om bild och form, musik, dans och rörelse, skapa berättelser via teater, film eller genom att göra böcker i analog eller digital form.

- Kultur av barn: Vi synliggör barnens skapande på olika sätt för vårdnadshavare och gärna också i vår närmiljö genom att låta barnen ta plats i det offentliga rummet. Det kan till exempel ske genom ett vernissage, en film eller en teaterföreläsning men det kan också till exempel handla om en ljusmanifestation i en park där barnens lyktor manifesterar och synliggör barnkonventionens dag.

- I vårt dagliga arbete erbjuder vi barnen att delta i olika skapande aktiviteter som utvecklar den kreativa förmågan, till exempel genom sång, dans, grupplekar, bild, sagor, drama och rörelse. I olika former av skapande får barnen möjlighet att utveckla många olika sätt att uttrycka sig på.

- Pedagogerna uppmuntrar och synliggör traditioner från andra kulturer bland annat genom att lyssna på musik, leka lekar och låna litteratur på olika språk. Det leks traditionella sång- och danslekar för att föra traditioner vidare. Vi tar tillvara på föräldrars kunskaper och erfarenheter utifrån var och ens familjs kulturella bakgrund.

- Pedagogerna tar tillvara på barnens intressen, upplevelser och reflekterar, utvärderar tillsammans med barnen kring de upplevelser de varit med om. Barnen ges också möjlighet att bearbeta sina upplevelser i leken, genom rollekar, teaterspel, sagoberättande och skapande. Pedagoger har ansvar för att utforma en kreativ, inspirerande och utmanande/undervisande miljö. Barnen får utveckla sitt skapande och sina estetiska uttrycksätt med hjälp av ett rikt och varierat skapande material så som, målning, lera, drama, dans och musik m.m. Den pedagogiska miljön är varierad och tillgänglig och skapar på så sätt möjlighet till egna val för barnen.

- Förskolorna arbetar medvetet med att ta tillvara barnens samtida kultur som tv program, leksaker, reklam och samhällsintryck. Pedagogerna använder sig av digitalisering i arbetet med barnen där barnen kan skapa egna sagor och berättelser.

Alla förskolor arbetar utifrån ett gemensamt projekt "Hållbar framtid-Social hållbarhet-Lika/Olika/Unika", där barnen får möjlighet att uppleva projektet utifrån så många olika uttrycksätt som möjligt. Olika kulturevenemang kopplas även till projektet så som teater, musik, dans och museum.

- Pedagogerna är lyhörda och aktiva i mötet och i samtalet med barnen för att kunna fånga upp barnens tankar och funderingar om omvärlden.

Resursanvändning

- Läroplan för förskolan 2018
- Barnkonventionen
- Skolplattformen, Planering och bedömning
- Den pedagogiska miljön och pedagogernas erfarenhet och kompetens
- Språkhandlingsplanen
- Litteratur, filmer, föreläsningar, nätverk mm för fördjupning och fortbildning

Uppföljning

Regelbunden uppföljning sker under avdelningsvis reflektionstid i Planering och bedömning (PoBen), med hjälp av pedagogisk dokumentation, reflektion och analys. Här synliggörs även vårt arbete för barnens familjer via planeringar och lärloggar. Viktig återkoppling sker även via den dagliga kontakten och på föräldramöten.

Uppföljning av vår verksamhet sker även kontinuerligt i våra olika mötesforum som till exempel, ledningsgrupp, lokalledningsgrupp och APT.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

Nämndmål: Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd är en fossilfri organisation år 2030

Beskrivning

Stadsdelsnämnden utgår från klimathandlingsplan 2020-2023 samt miljöprogrammet 2020-2023 i sitt miljö- och klimatarbete. Stadsdelsnämndens lokala miljö- och klimathandlingsplan (MKHP) gäller även under 2022. Stadsdelsnämnden tar med sin MKHP ett krafttag vad gäller miljöfrågorna. Fokusområdena kommer från stadens miljöprogram. Många av miljöfrågorna är sådant som stadsdelsnämnden har arbetat med tidigare - att verksamheterna ska arbeta med att sortera matavfall, minska användningen av plast, förebygga att avfall uppstår, minska energiförbrukningen och göra klimatsmarta tjänsteresor etc. Dock så innebär stadsdelsnämndens MKHP en konkretisering av hur verksamheterna ska arbeta för att uppnå målet att vara fossilfria år 2030.

Vidare arbetar stadsdelsnämnden med att kartlägga och granska hur verksamheterna kan minska sin klimatpåverkan. Detta sker främst genom investeringar eller genom beteendeförändring. Klimatinvesteringsmedel kommer att sökas med utgångspunkt ur förra årets inventering av investeringsbehov. Pengarna är tänkta att gå till energieffektiviseringsåtgärder i form av LED och nya vitvaror.

När upphandlingen av ny parkentreprenad görs under 2022 ska tydliga miljökrav ställas för att minska förvaltningens indirekta klimatpåverkan. Parkentreprenaden använder många tunga fordon och arbetsmaskiner och är därför en stor indirekt utsläppskälla för stadsdelsnämnden.

Idén är att ställa krav på elektrifiering och biodrivmedel.

Verksamheter som serverar mat ska genom ökad medvetenhet och kunskap minska livsmedels negativa klimatpåverkan. Genom verktyget Hantera Livs och regelbunden uppföljning ska förvaltningen få ner sina utsläpp från livsmedel med 25 procent till 2023. Livsmedelsinköp är förvaltningens största källa av växthusgaser.

Förväntat resultat

Stadsdelsnämnden implementerar den lokala miljö- och klimathandlingsplanen som konkretiserar miljöprogrammets mål. I den ingår bland annat att stadsdelsnämnden ska minska användningen av plast i verksamheterna.

Matavfall har återvunnits i hög grad där det är möjligt och samtliga verksamheter som regelbundet serverar måltider har alla matåtervinningsmöjligheter.

Avfall som uppstår tas om hand på ett resurseffektivt sätt enligt avfallshierarkin.

Den relativa energiförbrukningen i stadsdelsnämnden har minskat.

Utsläpp från stadsdelsnämndens verksamheter, både direkta och indirekta, har minskat.

Stadsdelsnämnden ska vara en fossilfri organisation år 2030.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen ska fortsatt bidra med kunskap till förskolornas kokkar om ekologisk matlagning och kopplingen till klimatpåverkan, biologisk mångfald	2022-01-01	2022-12-31
Förvaltningen ska genom regelbunden uppföljning och kunskapsutbredning få ner klimatpåverkan från livsmedelsinköp.	2022-01-01	2022-12-31
Förvaltningens förskoleenheter ska genomföra åtgärder för att bibehålla nivå 2 samt arbeta för att uppfylla kraven i nivå 3 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola.	2022-01-01	2022-12-31
Förvaltningens verksamheter ska arbeta för att minska användningen av plast.	2022-01-01	2022-12-31

Enhetsmål: Enheten arbetar för att Hägersten-Älvsjö är en fossilfri organisation år 2030

Förväntat resultat

- Barn som fått förutsättningar att utveckla förståelse för samband i naturen och för naturens olika kretslopp samt för hur människor, natur och samhälle påverkar varandra.
- Barn som fått förutsättningar att utveckla förståelse för hur människors olika val i vardagen kan bidra till en hållbar utveckling.

Arbetsätt

Barnen deltar i att källsortera glas, plast, papper och kartong. Vi återanvänder material för lek och skapande på många olika sätt. Vi samtalar och reflekterar om vikten av att alla är med och tar ansvar för material och miljö.

Vi för samtal med barn vid måltiderna om maten, var olika livsmedel kommer ifrån och hur de tillverkas, varför vi källsorterar och komposterar.

Vi ger barnen möjlighet till förståelse för och kunskap om naturens olika kretslopp och hur människans olika levnadsvillkor, natur och samhälle är relaterade till varandra. Dialog förs mellan kockar och pedagoger samt vägning av matöverskott. Vi arbetar utifrån vägledning för Kemikaliesmart förskola, som innebär en utrensning av miljöskadliga ämnen och inventarier som finns i vår miljö.

Enheten skapar goda rutiner för miljösmarta val vid inköp av pedagogiskt material, livsmedel, och inventarier och köper stadens upphandlade sortiment.

Resursanvändning

- Läroplan för förskolan 2018
- Barnkonventionen
- Kemikaliesmart förskola
- Skolplattformen, Planering och bedömning
- Den pedagogiska miljön och pedagogernas erfarenhet och kompetens
- Språkhandlingsplanen
- Litteratur, filmer, föreläsningar, nätverk mm för fördjupning och fortbildning

Uppföljning

Regelbunden uppföljning sker under avdelningsvis reflektionstid i Planering och bedömning (PoBen), med hjälp av pedagogisk dokumentation, reflektion och analys. Här synliggörs även vårt arbete för barnens familjer via planeringar och lärloggar. Viktig återkoppling sker även via den dagliga kontakten och på föräldramöten.

Uppföljning av vår verksamhet sker även kontinuerligt i våra olika mötesforum som till exempel, ledningsgrupp, lokalledningsgrupp och APT.

Vår strategigrupp med pedagogrepresentanter från varje förskola fungerar som bollplank till ledningen inför de större avstämningar som sker under året.

Vi använder stadens självvärderingsunderlag, den webbaserade kvalitetsindikatorn (WKI).

Uppföljning sker också i samband med avdelningarnas terminsutvärderingar och analys, vilka utgör ett underlag för Verksamhetsberättelse och Verksamhetsplan. Vid utvärdering av våra mål utgår vi ifrån hur väl verksamheten har genomfört uppdraget utifrån de förväntade resultaten

KF:s inriktningsmål: 3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

Nämndmål: Stadsdelsnämnden bedriver verksamheterna inom givna ekonomiska ramar

Beskrivning

Verksamheterna ska bedrivas inom beslutad budget. Styrning och uppföljning ska vara tydlig. En tydlig ekonomistyrning och säkerhet i prognoser är en förutsättning för att skapa och behålla stabilitet i verksamheten. Enheterna följer regelbundet upp ekonomin genom kontakter mellan enhetschef, avdelningschef och controller inför månads- och tertialrapporter.

Avdelningen för social omsorg fortsätter arbetet med ekonomi i fokus med särskild tyngdpunkt på långsiktiga anpassningar utifrån ekonomiska förutsättningar. En utökad samverkan internt och externt är nödvändig i det fortsatta arbetet. De myndighetsutövande enheterna inom individ- och familjeomsorgen arbetar utifrån översyn av placeringskostnader med alternativa men fullgoda lösningar samtidigt som den egna öppenvården utvecklas för att möta och följa våra invånares behov. Förändringar i organisation och bemanning kan bli nödvändiga. Utifrån ett minskat antal brukare/deltagare och förändrade behov hos målgruppen pågår i vissa utförarverksamheter samlokalisering samt utveckling av verksamhetens utformning och innehåll. Organisation och bemanning ses över och anpassningar genomförs för att uppnå en långsiktigt hållbar ekonomi där verksamheterna kan bedrivas inom given budgetram.

Förväntat resultat

Verksamheterna bedrivs på ett kostnadseffektivt sätt.

Enhetsmål: Enheten bedriver verksamheten inom givna ekonomiska ramar, för en långsiktigt hållbar ekonomi.

Förväntat resultat

Enheten har en budget i balans.

Arbetsätt

Uppföljningar med ekonomiavdelningens economicontroller varje månad.

Under våren kommer arbetet med månadsrapport att införas.

Regelbunden översyn och reglering av personaltäteten i förhållande till barnantalet

När en plats blir ledig tillsätts den så fort som det är möjligt.

Vikarietillsättning sker i samråd med enhetens administratör, för att samordna personalresurser på hela enheten och minska onödiga kostnader. Förskolorna använder sig av våra egna vikarier så långt det är möjligt, istället för att ta vikarier via förmedling, vilket drar ner våra vikariekostnader.

Vi ser över våra rutiner kring beställningar av material odyl. Medarbetarna informeras kring vår budget och den ekonomiska situationen regelbundet och har en arbetslagsbudget för vissa förbrukningsvaror.

Nätverk finns för enhetens kockar för att bland annat hjälpa varandra kring inköp och matsedel.

Resursanvändning

Samverkan inom enheten med enhetens resurser på alla plan.

Resursanvändning

Samverkan inom enheten med enhetens resurser på alla plan.

Uppföljning

Uppföljningar med ekonomiavdelningens economicontroller varje månad

Uppföljningar med avdelningschef och economicontroller inför tertialrapporter.

Utveckling

Investeringar under året:

Nya möbler till arbetsrum, solskydd på förskolegårdar, belysning på förskolegårdar, omfördelning av gård. läsmiljöer med bland annat belysning och digitala komplement.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Sjukfrånvaro		Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Sjukfrånvaro dag 1-14		Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial

Nämndmål: Stadsdelsnämnden är en attraktiv arbetsgivare med god arbetsmiljö

Beskrivning

Stadsdelsnämnden kommer utifrån arbetsgivarperspektivet fortsatt ha fokus inom tre områden; arbetsmiljö, kompetensförsörjning samt chefsuppdrag och ledarskap. I den relativt nya stadsdelsnämnden är det viktigt att fortsätta skapa en gemensam grund och stärka

cheferna i de kunskaper och processer som säkerställer ett gemensamt förhållningssätt i arbetsgivarfrågor och på så sätt stärka arbetsgivarvarumärket både internt och externt.

Arbetsmiljö

Arbete inom arbetsmiljöområdet är fortsatt ett prioriterat område för att medarbetare och chefer ska ha en god arbetssituation och trivas i arbetet. Ett tillgängligt ledarskap är här viktigt för att kunna skapa och säkerställa en god arbetsmiljö. Det är även viktigt att säkerställa att arbetsmiljön är fri från kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier, diskriminering och repressalier. Chefer ska ha god kunskap om ovanstående och förvaltningen fortsätter att regelbundet genomföra utbildning inom områdena. Utbildningar för chefer och skyddsombud inom grundläggande systematiskt arbetsmiljöarbete planeras också fortsätta under kommande år. Att arbeta förebyggande för att sänka sjukfrånvaron är fortsatt prioriterat. Stadens rehabiliteringsprocess tydliggör hur arbetet ska ske vid såväl kort- som långtidsfrånvaro och det är av största vikt att denna process följs.

Friskvård och att ha ett främjande och förebyggande hälsoperspektiv är en viktig del inom arbetsmiljöarbetet för att skapa förutsättningar för medarbetare att må bra. Alla medarbetare på förvaltningen erbjuds en timme friskvård per vecka när arbetet och verksamheten så tillåter. Medarbetare med lägre sysselsättningsgrad än heltid erbjuds friskvårdstid i proportion till sysselsättningsgrad. Alla medarbetare kan som anställda inom Stockholms stad, köpa årskort på stadens sim- och idrottshallar till ett subventionerat pris. Medarbetare kan även välja att få annan godkänd friskvårdsaktivitet subventionerad till ett belopp som fastställs av förvaltningens årsvis, för närvarande 1 200 kronor per år.

Kompetensförsörjning

Chefer ska ha en god kunskap inom stadens kompetensförsörjningsprocess för att långsiktigt ha en plan för att utveckla, behålla samt rekrytera verksamhetskritisk kompetens. För att stärka försörjningen av chefer och nyckelkompetenser är det även viktigt med en strategisk successionsplanering inom respektive verksamhetsområde. Vid rekryteringar är det viktigt att säkerställa att den enskildes kompetens blir avgörande och att ingen diskriminering sker. Vid chefsrekrytering är det även viktigt att de fem kompetenserna i stadens chefsprofil är vägledande i rekryteringen och urvalet. Stadsdelsnämnden fortsätter därför att stärka chefer i kunskap om stadens kompetensbaserade rekryteringsprocess.

Medarbetare med ofrivillig deltid som anmäler önskemål om högre sysselsättningsgrad ska erbjudas det när möjlighet uppstår. Arbetet med att öka kunskapen om projektet ”heltidsresan” och en god bemanningsplanering fortsätter under kommande år där det nya schema- och bemanningssystemet Medvind även har startat inom flera verksamheter.

Chefsuppdrag och ledarskap

Chefsuppdraget kräver ett tydligt och utvecklingsinriktat ledarskap där en helhetssyn kopplat till mål och resultat kan förmedlas till medarbetarna. Ledarskapet ska vara präglad av tillgänglighet, kommunikation, tillit och mod. Chefer ska stöttas och stärkas i detta för att på bästa sätt kunna leda sin verksamhet och hantera förändringar och komplexa situationer.

Stadens nya chefsprofil grundar sig i det transformerande ledarskapet, eller Full Range leadership-modellen, en modell som länge dominerat forskningen. Chefsprofilen består av fem kompetenser och utgör en plattform för stadens syn på chefers ledarskap. Chefsprofilen är vägledande i arbetet med aktiviteter inom ledarutveckling som stadsdelsnämnden arbetar med under 2022.

Chefer som i den nya stadsdelsnämnden är nya i sin chefsroll, genomgår chefsintroduktion för att få en god grund till vad som förväntas i uppdraget kopplat till personalansvar och att vara arbetsgivarföreträdare. Stadsdelsnämnden kommer även kommande år att ta fram en s.k. chefsutvecklingstrappa med olika nivåer av utbildningsblock kopplat till grundnivå respektive fortsättningsnivå. Utvecklingsinsatser för chefer kan även ske genom dels genom stadens chefsutvecklingsprogram och dels andra stadsövergripande upphandlade insatser.

Förväntat resultat

Stadsdelsnämnden har en god systematik inom arbetsmiljöarbetet. Planering av kompetensförsörjning sker utifrån verksamhetens uppdrag och mål. Nya medarbetare och chefer får en god introduktion i uppdraget

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen ska implementera arbetet med förbättrad arbetssituation för förskollärare och barnskötare i det ordinarie arbetsmiljöarbetet.	2022-01-01	2022-12-31

Enhetsmål: Enheten är en god arbetsgivare med en god arbetsmiljö

Förväntat resultat

- En god systematik inom arbetsmiljöarbetet som är känt hos medarbetarna.
- Medarbetarna har goda förutsättningar att fokusera på kärnuppdraget
- Alla medarbetare förhåller sig på ett professionellt sätt till alla i organisationen och bidrar till ett gott samarbete.

Arbetssätt

- Uppstart av en arbetsmiljögrupp där arbetsmiljöarbetet fortgår.
- Ökat fokus på arbetsmiljöarbetet på APT
- Alla förskolor har en handlingsplan för en förbättrad arbetssituation för barnskötare och förskollärare.
- Tydliga strukturer, till exempel: Vad och när är tydligt. Med vem i ledningen tar man vilka saker.
- Planering av kompetensförsörjning sker utifrån verksamhetens uppdrag och mål.
- Medarbetare och får en god introduktion i uppdraget.
- Medarbetarsamtal mellan chef och medarbetare lägger grund för, en öppen och god kommunikation och ömsesidiga krav och förväntningar.
- Vi ger varandra positiv och konstruktiv feedback.

- Ledningen använder de verktyg stadsdelen, staden och företagshälsovården tillhandahåller för att förebygga och sänka sjukfrånvaron.

Resursanvändning

- Handlingsplaner
- Företagshälsovården
- Stadens rehabiliteringspolicy
- Tillgång till frisvårdsbidrag
- Mentor för ny examinerade förskollärare
- APT
- Arbetsmiljögruppen.

Uppföljning

- APT
- Medarbetarsamtal en gång per år
- Medarbetarenkät
- Skydds rond varje år

Utveckling

Alla pedagoger har en god arbetsmiljö och fått möjlighet till utveckling.

Nämndmål: Stadsdelsnämndens verksamheter arbetar kostnadseffektivt med fokus på resultat för invånarna

Beskrivning

En tydlig ekonomistyrning ska leda till att tilldelade resurser används effektivt med fokus på kärnverksamheterna. Stadsdelsnämnden ska verka för att energiförbrukningen inom nämndens verksamheter minskar. Samutnyttjande av lokaler ska eftersträvas och lokalanvändandet ska kartläggas. Verksamheterna har ett gott stöd från stödverksamheterna.

Förväntat resultat

Stadsdelsnämndens verksamheter använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.

Stadsdelsnämnden har tillgång till lokaler som motsvarar det faktiska behovet och energiförbrukningen i dessa minskar.

Nämndens lokaler är tillgängliga och välplanerade.

Nämndmål: Stadsdelsnämndens verksamheter är innovativa och tillvaratar digitaliseringens möjligheter

Beskrivning

Nämndens arbete med att utveckla innovation och digitalisering kommer att intensifieras. Bland annat kommer en innovationsansvarig att utses för att driva frågorna. Stödet till verksamheterna i innovation och digitalisering ska öka och innovationer och idéer kring digitalisering ska uppmuntras. Nämnden kommer att arbeta aktivt för att bygga digital kompetens i stadens verksamheter. Detta inkluderar beställarfunktion av digitala tjänster och produkter.

Stadsdelsnämnden ska bidra till att utveckla stadens arbete med säkerhetsskydd och informationssäkerhet. Nämnden har en utsedd informationssäkerhetssamordnare och ett lokalt dataskyddsombud. Medarbetarna på förvaltningen ska ha kunskap om informationssäkerhet och vad det innebär för deras verksamhet. Under 2022 kommer förvaltningen att utse informationssäkerhets- och dataskyddsambassadörer. De kommer representera sina verksamheter och deltar i arbetet med att kartlägga övergripande system, program, processer och arbetssätt. Stadsdelsnämnden behöver öka andelen medarbetare som tar del av stadens digitala utbildningar inom informationssäkerhetsskydd och dataskydd under 2022.

Avdelningen för förskola

Förskoleavdelningen har formulerat ett antal pedagogiska ställningstaganden kopplat till digitalisering som ska utgöra stöd för undervisning samt förtydliga förskolans digitaliseringsuppdrag, både för medarbetare och för vårdnadshavare. Implementeringen av den lokala digitaliseringsstrategin och ställningstaganden för digitala verktyg i undervisningen fortsätter under 2022, parallellt med utvecklingen av arbetssätt för det systematiska kvalitetsarbetet i Skolplattformen. Satsningar på digitala verktyg både för barn och pedagoger fortsätter parallellt med kompetensutveckling kring användning av digitala verktyg i undervisningen.

Avdelningen för social omsorg

Avdelningen uppmärksammar och möjliggör ett modigt ledarskap och engagerade medarbetare som bidrar till fortsatt innovation och utvecklingsarbete. Arbetet med att socialtjänsten ska bli mer effektiv och utveckla användandet av digitalisering och e-tjänster fortsätter. Den digitala utvecklingen fortgår även internt med fortsatta digitala möten och användandet av olika verktyg för att öka interaktionen vid dessa. En kartläggning av den digitala kunskapen görs inom grupp- och servicebostäderna samt bland deltagare inom de socialpsykiatriska verksamheterna för att stärka den digitala delaktigheten. Avdelningen utvecklar och stärker arbetet med digitalisering för deltagare i dagliga verksamheter och personer med daglig assistans med syftet att öka graden av delaktighet och motverka isolering i pandemins spår. Ett projekt för utveckling av kring digitalt (SMART) föräldrastöd pågår.

Avdelningen för äldreomsorg

Utvecklingen inom äldreomsorgen med digitaliseringslösningar för ökad trygghet, integritet och självständighet kan också innebära att resurserna kan användas på ett effektivare sätt och riktas till äldre med störst behov. Ett projekt med en digital samordnare kommer att genomföras under 2022 för att stötta medarbetare och chefer inom äldreomsorgen i användandet av olika tekniska lösningar. Införandet av smarta lås inom hemtjänsten påbörjas i början av 2022, arbetet med att erbjuda digitala inköp fortgår samt att förvaltningen inväntar direktiv gällande införandet av digitala nattillsyner.

Avdelningen för samhällsplanering och intern service
Avdelningen ska planera för det långsiktiga digitaliseringsarbetet på förvaltningen och strukturera upp detta. Vidare ska en IT-samarbetsyta lanseras och även ett bokningssystem för el-cyklar. Det kommer också att tas fram en struktur för ett digitaliseringsnätverk där alla verksamheter ska involveras.

Förväntat resultat

Innovationer och digitala arbetssätt leder till effektivitet och ökad kvalitet i verksamheterna. Verksamheterna är innovativa och använder digitala lösningar och annan välfärdsteknik. Verksamheterna har hög kvalitet och det finns en jämlik tillgång till gott stöd och service. Andelen medarbetare som tagit del av stadens digitala utbildningar inom informationssäkerhetsskydd och dataskydd har ökat.

Redovisning av ekonomi

Resursanvändning

Budget 2022

Övrigt

Hantering av klagomål, synpunkter och förbättringsförslag

Vi hanterar klagomål och synpunkter på ett skyndsamt vis. Vårdnadshavarnas frågor och synpunkter som rör den dagliga verksamhetens innehåll tas först med pedagogerna på avdelningen. Övergripande frågor om verksamheten riktas direkt till ledningen.